

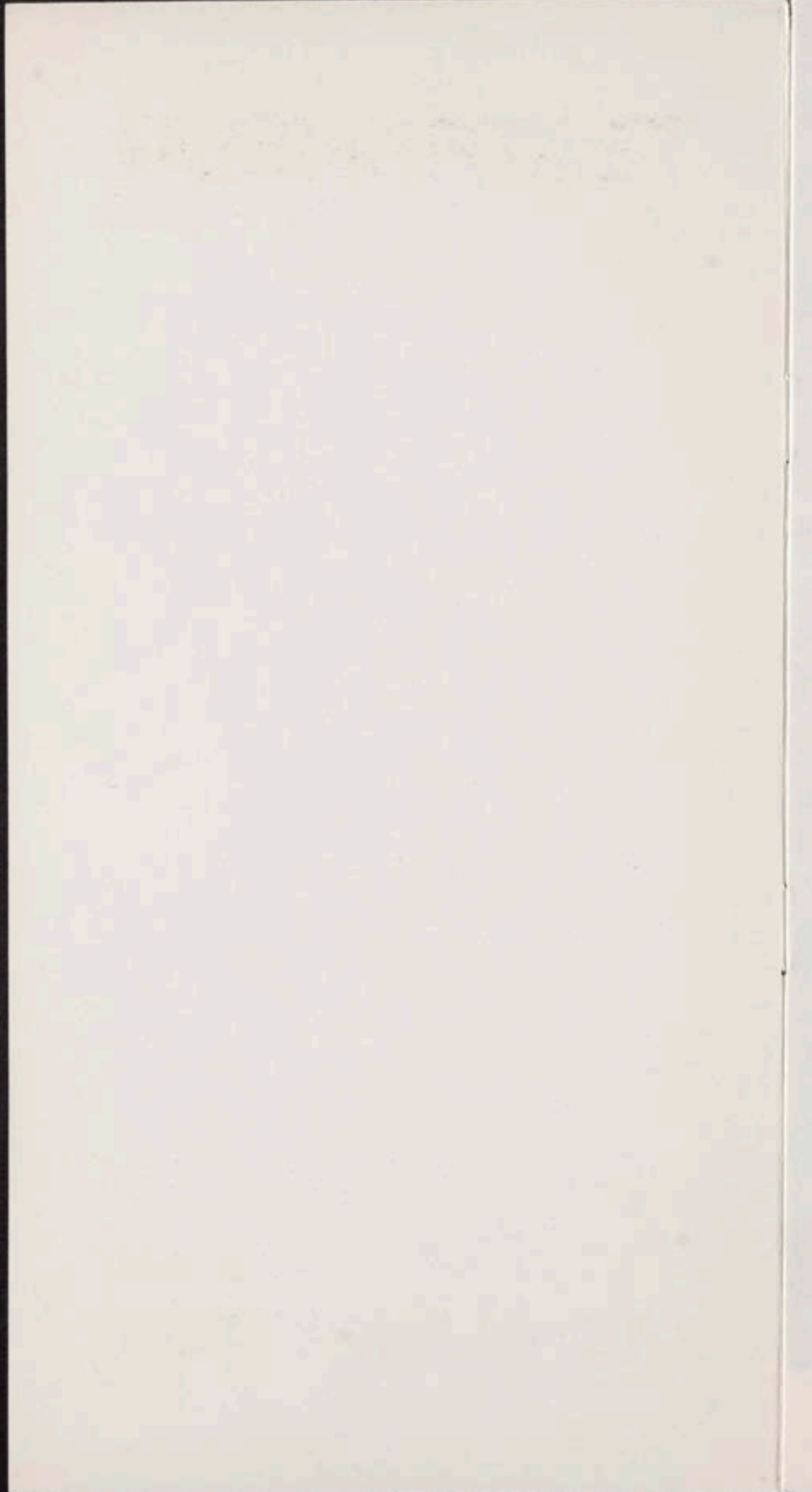
TEATR WIELKI

W ŁODZI

Cyfrowe Muzeum Teatru Wielkiego w Łodzi

BORYS ASAFIEW

**FONTANNA
BACHCZYSARAJU**

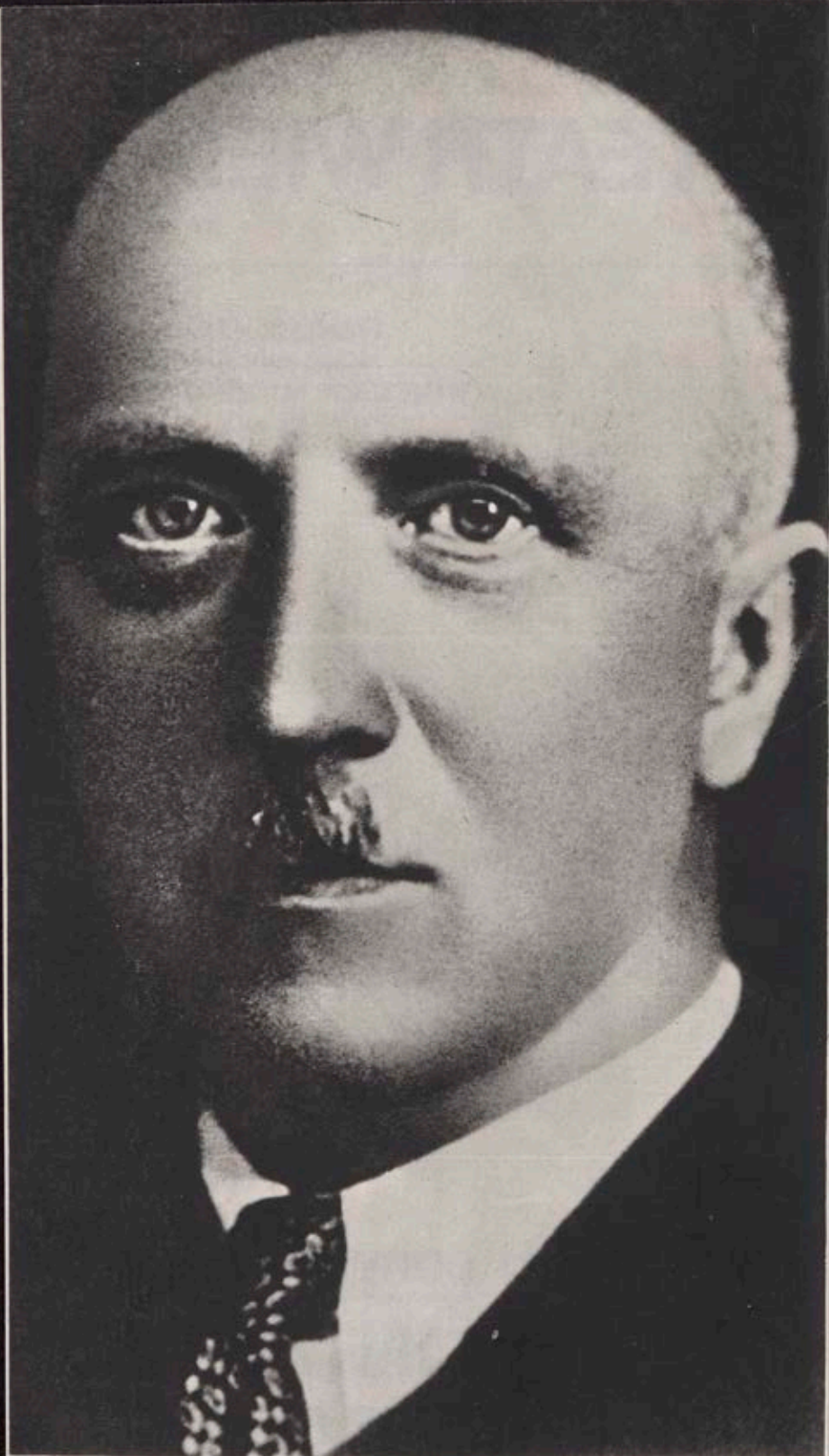
TEATR WIELKI

W ŁODZI

Dyrektor
JANUSZ CEGIELŁA
Kierownik Artystyczny
WOJCIECH MICHNIEWSKI

BORYS ASAFIEW

FONTANNA
BACHCZYSARAJU

Borys W. Asafiew (1884-1949)

БАХЧИГАРАЙСКИЙ ФОНТАН

Хорографическая часть в 4 действиях, музыка В. В. Асафьева. Либретто Н. Я. Волкова по повести А. С. Пушкина

Магус	Басманов В. П.	Лизаветта Т. В.	Грета	Грета Д. А.
Урта Магус	Рагизинский А. М.	Лизаветта Г. П.	Нургал	Закл. арт. Метерер А. М.
Исидор	Габриэль М. М.	Григорий В. Ф.	Воскресенский	Писарев М. А.
Мисим	Андреев М. А.	Николай З. П.	Султанов Магус	Писарев П. А.
	Матвеев В. М.	Олесян М. М.		Христьян В. Р.
	Мусатов А. В.	Павел А. В.		Мерзванов Д. М.
Старик	Липинский А. М.	Наказанский старик		
	Левинский М. Д.	Варвара		
		Вреждак жена		
		Хулюкчи—В. М. Халдеев		
		Даркевич—Закл. арт. сск. Ю. Ф. Фетер		

Постановка Р. В. Зайцева
Соло на сцене—Мур М. А. за прологом—Биреева К. М. за экспозите—Бессмертная П. С. за профе—Гарева М. Д.

Afisz moskiewskiej
premiery „Fontanny”
— 1936 r.

Projekty kostiumów
do moskiewskiej premie-
ry „Fontanny”

FONTANNA BACHCZYSARAJU

(Бахчисарайский фонтан)

Balet w czterech aktach z prologiem i epilogiem

Muzyka: Borys Asafiew

Libretto: Mikołaj Wołkow (wg poematu Aleksandra Puszkina)

Adaptacja: Zbigniew Korycki

REALIZATORZY

KAZIMIERZ WIENCEK

Kierownictwo muzyczne

ZBIGNIEW KORYCKI

Inscenizacja i choreografia

ANNA RACHEL

Scenografia

Asystent dyrygenta: Andrzej Chmielowiec

Asystenci choreografa: Anna Gawel, Kazimierz Knol

Asystent scenografa: Maria Tychmanowicz-Walczak

Pedagodzy: Iraida Iljakowa, Jurij Garbaczow (ZSRR)

ORKIESTRA TEATRU WIELKIEGO W ŁODZI

Dyryguje **KAZIMIERZ WIENCEK**

Solo wiolonczelowe w III akcie – ANNA MATCZAK
JERZY SZCZERBA
MAREK WIERZBICKI

Inspicjenci: Alicja Derkacz, Janusz Kunce

Kierownik baletu: Kazimierz Wrzosek

Akompaniatorzy baletu: Maciej Janaszekiewicz,
Zdzisław Sebzda

Inspektorzy baletu: Jolanta Wichlińska, Zenon Woroniecki

OBSADA

Maria	EWA OWCZAREK WIOLETTA SOKOŁOWSKA EWA WYCICHOWSKA
Zarema	ANNA FRONCZEK DOBROŚLAWA GUTEK LILIANA KOWALSKA
Wacław, narzeczony Marii	ROMAN KOMASSA KRZYSZTOF PASTOR JERZY PIĘTKA KAZIMIERZ WRZOSEK ZDZISŁAW ZIELIŃSKI
Girej, chan Tatarów	BOGDAN JANKOWSKI KAZIMIERZ KNOL KRZYSZTOF PASTOR
Ojciec Marii	BOGDAN JANKOWSKI MIECZYŚLAW MIEDZIŃSKI
Nurali, wódz Tatarów	RYSZARD KOŚCIOŁEK ZBIGNIEW SOBIS
Przyjaciółki Marii	ANNA FRONCZEK DOBROŚLAWA GUTEK EWA HOPPE LEANDRA JASIŃSKA MICHALINA KORNILUK EWA OWCZAREK WIOLETTA SOKOŁOWSKA MAŁGORZATA ŚLADYSZ
Przyjaciele Wacława	ANDRZEJ CYBULSKI KRZYSZTOF KULIK TOMASZ ŁUKASZYŃSKI JERZY PIĘTKA ZBIGNIEW SOBIS ZDZISŁAW ZIELIŃSKI
Piastunka Marii	ALOJZA BULA BARBARA STEFANIAK

Żony Gireja

EWA HOPPE
ELŻBIETA KLIMEK
MICHALINA KORNILUK
ANNA KULIK
MIROŚLAWA NOWAK
KRYSZYNA SOBKOWIAK
WIOLETTA SOKOŁOWSKA
MAŁGORZATA ŚWITAŁA

Eunuch

MICHAŁ BARAŃSKI
ROMAN BOSSY
ARKADIUSZ CECOT
KAZIMIERZ DWORCZAK
ZENON WORONIECKI

Kobiety

ALINA BARANOWSKA
IZABELA GARKOWSKA

Taniec z dzwonekami

DOBROŚLAWA GUTEK
MAŁGORZATA ŚLADYSZ
MARIA WÓJCICKA

Polonez, mazur oraz tańce w haremie i taniec Tatarów:

Grażyna Baran, Alina Baranowska, Małgorzata Bogdańska, Beata Borzęcka, Urszula Brogowska, Genowefa Cybulska, Renata Dąbrowska, Elżbieta Dobrowska, Izabela Garkowska, Lidia Gulńska, Ewa Hoppe, Leandra Jasńska, Elżbieta Klimek, Michalina Korniluk, Anna Kulik, Danuta Lewczuk, Krystyna Margas, Anna Michańczyk, Iwona Muszyńska, Ewa Niedbała, Mirosława Nowak, Ewa Pawlak, Liliana Pawluć, Małgorzata Śladysz, Krystyna Sobkowiak, Wioletta Sokołowska, Barbara Stefaniak, Małgorzata Świtała, Jolanta Wichlińska, Dorota Wojnarowska, Maria Wójcicka, Marzena Zawora

Michał Barański, Jarosław Biernacki, Roman Bossy, Arkadiusz Cecot, Andrzej Cybulski, Kazimierz Dworzak, Wojciech Grzegorzak, Ryszard Kościółek, Roman Komassa, Stanisław Krawiec, Artur Lewandowski, Tomasz Łukaszyński, Grzegorz Miłoś, Piotr Wojciechowski, Witold Wojtas, Zenon Woroniecki, Zdzisław Zieliński

Goście Stolnika, straż pałacowa, Tatarzy, niewolnice, branki, straż przyboczna chana, eunuchowie.

Pierwsza przerwa - 15 minut

Druga przerwa - 20 minut

Trzecia przerwa - 15 minut

Pałac chanów w Bachczysaraju

Niedaleko pałacu chanów wznosi się mogiła w guscie wschodnim zbudowana z okrągłą kopułą. Jest powieść między pospólstwem w Krymie, że ten pomnik wystawiony był przez Kerim Giraja dla niewolnicy, którą nadzwyczajnie kochał.

*A. Mickiewicz
Z przypisu do wiersza „Grób Potockiej”*

Adam Mickiewicz

GRÓB POTOCKIEJ

*W kraju wiosny pomiędzy rozkosznymi sady
Uwiedlaś młodo różo! bo przeszłości chwile,
Ulatując od ciebie jak złote motyle,
Rzuciły w głębi serca pamiątek owady.*

*Tam na północ ku Polsce świecą gwiazd gromady,
Dlaczegoż na tej drodze błyszczą się ich tyle?
Czy wzrok twój ognia pełen, nim zgasnął w mogile,
Tam wiecznie lecąc jasne powypalał ślady?*

*Polko, i ja dni skończę w samotnej żalobie;
Tu niech mi garstkę ziemi dłoń przyjazna rzuci.
Podróźni często przy twym rozmawiają grobie,*

*I mnie wtenczas dźwięk mowy rodzinnej ocuci;
I wieszcz samotną piosnkę dumając o tobie,
Ujrzy bliską mogiłę, i dla mnie zanuci.*

Grób Potockiej. Drzeworyt wg rys. F. Kostrzewskiego

Z powieści gminnej o grobowcu Bakczysarajskim poeta rosyjski Aleksander Puszkina z właściwym mu talentem napisał powieść: *Fontanna Bakczysarajska*.

A. Mickiewicz

Po spustoszeniu ogniem wojny
Bliskich kaukaskich ziem i krajów,
I ukraińskich wsi spokojnych,
Chan wrócił do Bakczysaraju
I na pamiątkę biednej panny
W zakątku dworu oddalonym,
Gdzie przelewała lzy dziewica,
Wzniósł marmurowy zrab fontanny,
A nad nią, krzyżem ochroniony,
Znak tatarskiego półksiężycy,
(Symbol to może nadto śmiały,
Przez nieświadomość zawiniony).
Jest napis, jeszcze nie zwietrzały,
Całe się głoski zachowały.
Za wymyślnymi jej kształtami
Słychać w fontannie wód pluskanie,
Co rześzystymi płaczą łzami
I nigdy już się nie ukoją...
Tak matka szłocha nieprzerwanie
Po synu, który poległ w boju.
Młodą dziewczętom w tamtym kraju
Jest ta historia z podań znana,
Więc pomnikowi dały miano
„Fontanny lez” Bakczysaraju.

Aleksander Puszkina
„Fontanna Bakczysaraju”
Fragm. w przekładzie St. Strumpha Wojtkiewicza

TREŚĆ LIBRETTA

Prolog

Przed fontanną-grobowcem Marii Potockiej w Bachczysaraju na Krymie klęczy pogrążony we wspomnieniach chan krymskich Tatarów, Girej.

Akt pierwszy

Park przed dworem hr. Potockiego. Zgromadzona szlachta uroczyście obchodzi urodziny i zaręczyny jego córki, Marii.

Z pałacu wybiega rozbawiona Maria i szuka swego narzeczonego, Waclawa. Po chwili oboje zagłębiają się w ożywionej rozmowie pełnej wzajemnych miłosnych wyznań.

Tymczasem pałacowa straż, zaniepokojona pojawieniem się tajemniczych postaci, przeszukuje cały park, ale nie znajdując nikogo, nie chce zakłócać swoimi podejrzeniami radosnego wieczoru.

Z pałacu, przy dźwiękach poloneza wychodzi orszak gości, tańczą też narzeczeni. Nastrój zabawy przerywa ranny szlachcic, który przynosi wieść o napadzie Tatarów.

Szlachta pod dowództwem Stolnika rusza do walki, lecz po krótkiej bitwie zostaje zwyciężona przez wrogów.

Z płonącego pałacu Waclaw usiłuje wyprowadzić Marię, lecz drogę zastępuje im chan Tatarów, Girej. Młody szlachcic ginie z jego ręki przebity kindżałem. Na rozkaz chana jeden z Tatarów, Nurali odsłania twarz Marii, której uroda wywiera ogromne wrażenie na Gireju.

Akt drugi

W bachczysarajskim haremie znudzone żony Gireja oczekują jego powrotu. Z ogromną niecierpliwością przygotowuje się do tej chwili ulubiona żona chana, piękna Gruzinka, Zarema.

Girej wraca z wyprawy na czele swych wojsk. Zarema wita go radośnie, lecz natychmiast spostrzegą niepokojącą zmianę w swym władcy. Niepokój jej wzmagają jeszcze na widok Marii, którą chan wita z niezwykle szacunkiem. Zarema pragnie odzyskać utraconą miłość Gireja, ale ten odchodzi obojętny na jej gwałtowną rozpacz.

Akt trzeci

Maria samotnie spędza czas w swej komnacie, ciągle wracając myślami do minionych dni. Jej samotność przerywają odwiedziny Gireja, który pragnie wzbudzić w pięknej brance odrobinę uczucia, lecz budzi w niej tylko lęk i odrazę. Girej z rezygnacją opuszcza komnatę.

Gdy Maria ponownie zatopiona we wspomnieniach zasypia, do jej komnaty wkrada się Zarema. Błaga Marię, by nie zabierała jej Gireja, lecz Maria nie rozumie próśb Gruzinki. Widok zgubionego przez chana noża wywołuje w Zaremie zazdrość i wściekłość. Tymczasem piastunka wybiega z komnaty i przyprowadza Gireja. Chan próbuje uspokoić Zaremę, lecz ta wyrwawszy się z jego rąk, zadaje Marii śmiertelny cios. Girej patrzy z przerażeniem na śmierć Marii. Rzuca się na Zaremę, lecz nie jest w stanie jej zabić.

Akt czwarty

Pałac chana. Na tronie siedzi Girej ponuro zadumany. Nie ożywia go nawet powrót wojowników ze zwycięskiej wyprawy, ani widok bogatych łupów i pięknych branek. Myśli chana uparcie krążą wokół zmarłej Marii. Nie zwraca również uwagi na Zaremę prowadzoną na śmierć i nie daje oczekiwanego przez wszystkich znaku przebaczenia. Zarema ginie strącona ze skały.

Tatarzy rozpoczynają swój wojenny taniec, który przykuwa uwagę Gireja. Po chwili chan wpada w ponowne odretwienie i odprawia wszystkich.

Epilog

Do fontanny-grobowca zbliża się Girej. Rozmyśla o dziewczynie, która wzbudziła w nim szlachetne uczucie miłości.

*Gdzież jesteś o miłości, potęgo i chwalo!
Wy macie trwać na wieki, źródło szybko płynie,
O hańbo! wysię przeszły, a źródło zostało.*

*A. Mickiewicz
„Bakczysaraj” (fragm.)*

SEZON 1980/81

PREMIERA 21 lutego 1981

Redakcja programu	Ewa Juszyńska-Poradecka
Projekt okładki i strony tytułowej	Jerzy Trelński
Redakcja techniczna	Leszek Sochaczewski
Wydawca	Teatr Wielki w Łodzi

Nakład: 10000 egz.
Cena programu zł 15.-

Druk: Łódzkie Zakłady Graficzne
Zakł. nr 2. Zam. 2425/1104/80/2 K 6/2919

TEATR WIELKI W ŁODZI
Pl. Dąbrowskiego, 90-249 Łódź

Kasy Teatru czynne codziennie w godz. 12,00–19,00,
tel. 377-77, 399-60.

Przedsprzedaż biletów odbywa się codziennie z wyjątkiem
niedziel i świąt na 15 dni naprzód. Bilety można rezerwo-
wać telefonicznie. Zamówienia zbiorowe przyjmuje Biuro
Obsługi Widzów, tel. 331-86, 399-60 w. 122.

